

Bila je izmučena do smrti, njeno življenje je viselo na nitki. V resnici, zelo se je spremenila, odkar je odšla iz Sibirije. A nekaj je ostalo nespremenjeno. Poguma je imela v Petrogradu prav toliko kot prvi dan potovanja.

Nastanila se je pri svojem vodniku, trgovcu iz Moskve, na Katarinskem aabrežju. Nato je nekaj časa blodila po mestu brez cilja. Ni vedela, kaj naj počne, ni vedela, kam naj se obrne s priporočilnimi pismi. Trgovec je bil ves zaverovan v kupčije in se ni menil za njo. Rekel je sicer, da bo poiskal kneginjo T., toda kmalu ga je klicala kupčijska zadeva v Rigo. Praskovijo je prepustil varstvu svoje žene, ki je dobro ravnala z njo, a za njena pota se ni pobrigala.

V tej zadregi ji je svetoval nekdo, ki je stanoval v isti hiši, naj naredi prošnjo, da bi še enkrat pregledali obtožbo in obsodbo njenega očeta. Pounidil se je, da poišče pisarja, ki bi prošnjo napisal. Praskovija se je spomnila na uspeh, ki ga je doživela s prošnjo na tobolskega guvernerja, in ta uspeh jo je potrdil, da je privolila. Sestavila je prošnjo, kajpada zelo slabo; saj ni imela pojma, kako se pišejo in sestavljajo take prošnje.

Priporočilna pisma je menila porabiti pozneje. Do zdaj ji je v Petrogradu še vse spodletelo. Niti z enim naslovom se ni mogla okoristiti.

S prošnjo je neko jutro po dolgem povpraševanju stala pred mestno hišo. Stopila je po stopnicah navzgor in preden se je zavedala, je že bila v pisarnah. Kar vroče ji je postalo, ko pa ni vedela, na koga naj se obrne z svojo zadevo. Pisarji, katerim je molila svojo listino, so jo komaj utegnili pogledati in so pisali naprej. Srečalo jo je mnogo drugih gospodov, a vsi so hiteli mimo; ognili so se je, kakor kamna na cesti, namesto da bi jo poslušali in sprejeli prošnjo. Celó čuvaj se je obrnil od nje. Saj ni bila videti nevarna, Sreča v nesreči je hotela, da sta se zaletela drug v drugega, ko se mu je Praskovija ponižno umaknila na stran. Starec je nejevoljno pobaral, česa išče v dvoranah.

Pokazala mu je prošnjo in ga rotila, naj jo odda v prave roke. Pa dedec jo je imel za beračico in jo je pognal skozi prve duri.

Ni se upala vrniti in je ostala ves dopoldan na stopnicah ter sklenila, da pokaže prošnjo prvemu, ki pride mimo nje. Opazovala je ljudi, ki so stopali iz lepih vozov in hiteli po stopnicah. Zvezde so se jim svetile na prsih, meč je žvenketal ob boku: zlati našitki na ramah in na rokavih so zapeljali Praskovijo, da je gospodo imela za častnike. Teh se ni upala ogovarjati, ampak je čakala, da zagleda višjega uradnika, ki bi ji lahko pomogel.

(Dalje.)

Lea Fatur:

Opazuj in sklepaj!

(Indijska pravljica.)

Štiri dečke enake starosti so poslali njih starši v šolo k slavnem Tete-lju v Titvo. Ko so minula leta učenja, so se poklonili učenci svojemu učitelju in se potem napatili peš domov. Po poti so se trije dečki pogovarjali, kako se bodo doma igrali in pohajali, četrti — modri Majon — je pa molčal in le opazoval. Privedla jih je pot okoli griča, ki je bil na drugo stran kakor odsekan in pod njim je bil globok prepad. Pa pridrvi mimo pes in steče na grič. Majon pravi svojim tovarišem: »Tega psa pa podi besen slon, toda oba se bosta ubila v prepadu.«

Res kmalu prilomasti slon in dirja na slepo za psom. Pa skoči v prepad, slon pa za njim. Dečki obstoje in vprašajo Majona: »Kako si pa vedel, da se bosta ubila pes in slon? In mrmrali so: »Tega n a s ni učil naš učitelj.«

Gredo naprej in najdejo v blatu sled slonovih nog. Majon razloži tovarišem: »Ta slon, ki je hodil tod, nima na levi strani okla (zoba) in je na desno oko slep.«

Tovariši se spogledajo in se mu rogajo: »Ti slišiš travo rasti!« Ko pa najdejo gonjača in slona, se prepričajo, da je slon res tak, kakor je povedal Majon. In spet zamrmrajo: »Tebe je pa skrivaj učil Teteluga.«

Gredo naprej, pa zagledajo leteti belega ptiča. Majon vzdihne: »Dobili bomo nekaj belega za jesti; ho pa mrzlo in prestano.«

»Gotovo ti je to napovedal ptič?« so se norčevali njegovi tovariši. A debelo ga pogledajo, ko pridej v mesto Vethali. Tam je baš delil duhovnik potnikom na mleku kuhan riž že mrzel in prestan. Kregali so se tovariši na Majona: »Ne gremo domov! Vrnimo se k Tetelugi. Tudi nas naj nauči, kar je naučil tebe! Saj smo tudi mi plačali.«

Vrnejo se vsi štirje po drugi poti, ki se je pa vlekla in vlekla. Ni bilo ne sela ne vodnjaka ob poti, dijaki so pa postajali čimdalje bolj lačni in žejni. Vpraševali so Majona: »Povej, prerok, kdaj dobimo vode in jedi?«

Tačas je zaregljala v luži žaba in nad dijaki je vzfrfotala divja gos, imela je v kljunu kurjo nogo. Majon reče: »Voda je blizu in meso bomo jedli še danes.«

Pelje tovariše v smer, iz katere so slišali žabo. Tam res najdejo žlabor, poln sveže vode. Kmalu pridejo v selo in so postreženi s kuretino. Potem pridejo v Titvo in oni trije se bridko pritožijo pri Tetelugi: »Naši starši so plačevali šolnino za nas prav tako kakor Majonovi. Kako to, da zna on toliko več od nas?«

Teteluga da vsakemu dijaku nekaj denarja in lonec. Naroči jim: »Kupite v ta lonec olja in betelovih orehov ter listov! Porabite nekaj olja in pojejte orehe ter liste, a prinesite meni kupljenega toliko, da bo tehtalo pet funtov, toliko kakor takrat, ko ste kupili.«

Odidejo in kupijo. Majon reče prodajalcu: »To ni pravo sezamovo olje pa ga izlije nazaj. Prodajalec se krega in mu natoči drugega olja. Tačas si namaže Majon glavo z oljem in posrka par kapelj. Potem kupi orehe in liste. Liste stisne in ožme, preden jih dene na tehtnico, orehe pa ostrga pa užije nekaj listov in orehov. Stehtane liste zmoči pa imajo isto težo kakor poprej.

Njegovi tovariši pa užijejo od olja in od listov, orehe pa razrežejo. Lonec tudi popije nekaj olja in tako je vsega manj kakor tedaj, ko so kupili. Majon pa ima poln lonec olja in celo težo orehov in listov. Pa tovariši zaženo krik, ko pridejo k Tetelugi. »Si ga že naučil posebe. Pošlji nas še enkrat!«

Teteluga da vsakemu nekaj denarja in jim naroči: »Pojdite in kupite svežih jajec! Prinesite mi kuhana in topla točno, ko bom pri kosilu!«

Majon gre in kupi lonec, dene vanj malo živega apna, zalije z vodo, da vre, dene v to vrelico jajca pa jih prinese kuhana in gorka točno h kosilu Tetelugi. Drugi trije so pa šli s kupljenimi jajci prosit znance, da so jim jih skuhalí, pa so prišli komaj popoldne z mrzlimi jajci domov.

Tedaj jim reče Teteluga: »Razposlal sem vas vse enako; učil sem vas vse enako; zakaj ne znate vsi enako? Sem li jaz kriv? Opazujte in skle-pajte! sem vam večkrat rekel. Povej ti, Majon, kako si vedel, da pade slon v prepad, in drugo, kar jezi tvoje součence?«

Majon pove: »Človek in žival sta slepa v svoji jezi in strahu. Zato sem vedel, da bo treščil pes v prepad in slon za njim. Da je drugi slon enook, sem spoznal po vtisu nog. Na slepi strani je stopal bolj rahloma. Da ima samo eno oklo, sem spoznal po tem, ker so bile veje polomljene le na eni strani poti. Ptič je imel na krempljih nekaj zrn riža: prišel je od daleč in zato sem vedel, da bo riž prestan. Žaba se drži navadno ob vodi: če jo slišiš, veš, da si blizu vode. Gos je imela kurjo nogo: jasno mi je bilo, da so nekje v bližini klali kure.«

Osramočeni so zakričali tovariši: »To bi bili lahko vedeli tudi mi...«

Teteluga jim reče: »Vidite torej: pouk je bil isti, le učenci niso bili isti.«

